

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

A1. Το έλλειμμα σεβασμού στην εποχή μας οφείλεται σε φοβίες, ανασφάλειες, συμπλέγματα, δυσκολίες συνύπαρξης σε ετερογενή σύνολα, στον εγωκεντρισμό καθώς και στην έλλειψη παιδείας και εσωτερικής ισορροπίας. Ο σεβασμός επίσης υποχωρεί εξαιτίας της υπερίσχυσης της προσωπικής αίσθησης δικαίου έναντι της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της προσπάθειας επιβίωσης σ' έναν ανταγωνιστικό κόσμο, της απώλειας προσανατολισμού, του αισθήματος κυριαρχίας και υποτίμησης του συνανθρώπου και τέλος εξαιτίας της «καλλιεργημένης» αντίληψης της σημασίας υλοποίησης επιθυμιών με κάθε κόστος.

ΘΕΜΑ Β

B1. 1β, 2α, 3γ, 4α, 5β.

B2. Στην τελευταία παράγραφο του Κειμένου 1 ο συγγραφέας χρησιμοποιεί μια αναλογία. Το πρώτο μέρος της αναλογίας είναι το κόσμημα και το β' μέρος της αναλογίας ο σεβασμός. Ο συγγραφέας αναφερόμενος στην έννοια του κοσμήματος, η οποία είναι οικεία στον αναγνώστη, κατορθώνει να «φωτίσει» καλύτερα το περιεχόμενο της αφηρημένης έννοιας του σεβασμού. Μ' αυτόν τον τρόπο το μήνυμα ότι το αίτημα για έμπρακτη εκδήλωση του σεβασμού πρέπει να μας χαρακτηρίζει σε όλες τις ανθρώπινες εκδηλώσεις καθίσταται σαφές, κατανοητό και εύληπτο. Πέρα, όμως, από την εκλαΐκευση του μηνύματος, η αναλογία καθιστά το κείμενο ενδιαφέρον, ελκυστικό και προσδίδει σ' αυτό παραστατικότητα, αμεσότητα, γλαφυρότητα, αισθητική αξία.

B3. Οι απόψεις των συγγραφέων στα δύο χωρία λειτουργούν συμπληρωματικά, αφού κοινός θεματικός αγώνας των δύο αποσπασμάτων είναι η άρρηκτη, στενή σχέση αυτοσεβασμού και σεβασμού. Ειδικότερα στο Κείμενο 1 ο σεβασμός παρουσιάζεται ως μια αυταπόδεικτη αξία «Δε χρειάζεται να φωνάζεις... χρειάζεται απλώς ...» που αντικατοπτρίζει και τον αυτοσεβασμό. Ουσιαστικά, «παρουσιάζονται ως οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος». Στο κείμενο 2 μέσα από έναν προτρεπτικό και συμβουλευτικό λόγο «ας φροντίσει να διατηρήσει...» ο αυτοσεβασμός προβάλλει ως προϋπόθεση του σεβασμού, καθώς η συνέπεια σε αρχές και αξίες επιτρέπουν τον σεβασμό, ως εκδήλωση και ως απαίτηση.

ΘΕΜΑ Γ

Το βασικό θέμα του Κειμένου 3 αφορά στις ανθρώπινες σχέσεις και στην ανάγκη του ανθρώπου να «συναντηθεί» με τους άλλους ανθρώπους σε μια κοινωνία ανθρωπιάς και αλληλεγγύης. Το ποιητικό υποκείμενο ουσιαστικά κάνει μια έκκληση προς τους συνανθρώπους του. Απευθυνόμενο σ' αυτούς σε β' πληθυντικό πρόσωπο «Πέστε, βγάλετε...» ανοίγει έναν διάλογο επικοινωνίας μαζί τους προσπαθώντας να τους

ευαισθητοποιήσει και παράλληλα με τη χρήση της Προστακτικής «Στρώστε, Πάρτε ...» δηλώνεται πιο έντονα η ανάγκη του για φροντίδα, συμπαράσταση, συντροφικότητα, υποστήριξη, αποδοχή, βοήθεια. Το κεντρικό πρόσωπο του ποιήματος νιώθοντας καταπονημένο, ευάλωτο, βασανισμένο, φοβισμένο «τη λάσπη που η ψυχή μου πατεί... να ξεπεράσει» πιστεύει ότι η σωτηρία του βρίσκεται στα χέρια των συνανθρώπων του, όπως δηλώνει και η επανάληψη της λέξης «χέρια». Μάλιστα, η ελπίδα για την υπέρβαση των αδιεξόδων με την αρωγή των συνανθρώπων αποδίδεται με παραστατικό και γλαφυρό τρόπο μέσω της ποιητικής γλώσσας και του εικονοπλαστικού λόγου· «τραγουδούν σειρήνες, ανθίζουν ακακίες».

Προσωπικά, θα ανταποκρινόμουν θετικά στο κάλεσμα του ποιητικού υποκειμένου. Η κραυγή για βοήθεια ενός ανθρώπου που νιώθει ότι ζει σ' έναν «άξενο» κόσμο δε θα επέτρεπε την αδιαφορία. Δεν είμαστε μόνοι μας σ' αυτόν τον κόσμο. Η ανθρωπιά εμπεριέχει την ενσυναίσθηση και η πορεία του «εγώ προς το εμείς» δικαιώνει την ανθρώπινη ύπαρξη και αποτελεί χρέος όλων μας. Η έμπρακτη αγάπη προς τον συνάνθρωπο, η ενίσχυσή του σε δύσκολες στιγμές, η συμπόρευση, το «πλησίασμα των ψυχών», ο ανθρωπισμός είναι αξίες που διέπουν κοινωνίες πραγματικών ανθρώπων και όχι άγριων θηρίων.

ΘΕΜΑ Δ

Επικοινωνιακό πλαίσιο

Τύπος κειμένου: ομιλία, προφορική εισήγηση.

Επικοινωνιακή περίσταση: συνεδρίαση της Βουλής των Εφήβων.

Προσφώνηση: Αξιότιμε κύριε/α πρόεδρε της Βουλής,
Κυρίες και κύριοι Βουλευτές,
Συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές,

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για τον χρόνο σας ή
Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

Ύφος: επίσημο με στοιχεία προφορικότητας
(χρήση α' και β' πληθυντικού προσώπου, ερωτήσεις
κ.λπ.)

Πρόλογος: αφορμή για την ομιλία, ιδιότητα του ομιλητή, θέμα
ομιλίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Αναφορά στη σπουδαιότητα του θεσμού της Βουλής των Εφήβων και στη δυνατότητα που δίνει στους μαθητές να εκφράσουν τις απόψεις τους πάνω σε σημαντικά θέματα – Επισήμανση της αναγκαιότητας σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων – Διαπίστωση της οδυνηρής πραγματικότητας που καταδεικνύει ότι στις

μέρες μας επικρατεί σημαντικό έλλειμμα σεβασμού.

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: (Συμφωνία με την άποψη ότι υπάρχει έλλειμμα σεβασμού στις μέρες μας – παραδείγματα)

- Η ανθρώπινη αξιοπρέπεια περιφρονείται, αφού άνθρωποι γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης (εκμετάλλευση εργαζομένων, χειραγώγηση ανθρώπων ...)
- Υποτιμητική συμπεριφορά απέναντι σ' άλλους ανθρώπους (προσβλητικά σχόλια στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, στοχοποίηση...)
- Μεροληπτική αντιμετώπιση ατόμων, ομάδων ή φυλών (έλλειψη σεβασμού στη διαφορετικότητα, ξενοφοβία, περιφρόνηση των δικαιωμάτων των ΑμΕΑ, των παιδιών, των ευπαθών ομάδων...)
- Επιδίωξη της επιτυχίας και της καταξίωσης με αθέμιτα μέσα, εκποίηση αξιών (αθέμιτος ανταγωνισμός στην εργασία, καιροσκοπισμός, υλοποίηση ατομικών στόχων με κάθε κόστος και μέσο...)
- Αδυναμία υγιούς συνύπαρξης και συνεργασίας, ιδεολογικές αγκυλώσεις που παρεμποδίζουν τη διενέργεια εποικοδομητικού διαλόγου (αλαζονεία, πλεονεξία, ποιότητα πολιτικού διαλόγου...)
- Ο άνθρωπος γίνεται «λύκος» για τον συνάνθρωπο, ενώ συχνά η αδιαφορία προς τους άλλους φτάνει συχνά τα όρια του κυνισμού (έξαρση βίας και εγκληματικότητας, απάθεια απέναντι στον «πάσχοντα» άνθρωπο, εγκατάλειψη τραυματιών...)
- Απαξιοτική στάση απέναντι στους προγενέστερους και στην προσφορά τους (Διάχυτη η έλλειψη σεβασμού στην καθημερινότητα προς γονείς, δασκάλους, ηλικιωμένους...)
- Περιφρόνηση προς τους νόμους και την παράδοση (Φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας, βανδαλισμοί δημόσιων χώρων, αδιαφορία για την προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος και των μνημείων...)
- «Υβριστική» συμπεριφορά απέναντι στη φύση (υπερεκμετάλλευση της φύσης, αύξηση όγκου απορριμμάτων, εμπρησμοί...).

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ (Τρόποι εκδήλωσης σεβασμού στον εαυτό μας και τους άλλους)

- Διεκδίκηση προνομίου αυτοκαθορισμού, κριτική επεξεργασία στερεοτυπικών αντιλήψεων και πληροφοριών
- Καθημερινός αγώνας για την κατάκτηση της ελευθερίας και τη διαφύλαξη της αξιοπρέπειας
- Απόρριψη κάθε αθέμιτου μέσου για την υλοποίηση στόχων και φιλοδοξιών
- Συνέπεια λόγων και έργων
- Συνειδητή εκπλήρωση των υποχρεώσεων σε κάθε τομέα δραστηριοποίησης (π.χ. εργασία)
- Απόρριψη του εγωκεντρισμού, διάθεση για αυτοδιόρθωση και αυτοβελτίωση
- Τήρηση των αρχών του προσωπικού αξιακού κώδικα, προσπάθεια για μια ηθική πορεία ζωής ακόμα και με προσωπικό κόστος

- Απόρριψη των «ατομοκεντρικών πλεγμάτων του εγώ», πορεία του «εγώ» προς το «εμείς»
- Έμπρακτη εκδήλωση ενδιαφέροντος προς τον συνάνθρωπο, ενσυναίσθηση, εθελοντισμός, προσφορά προς το κοινωνικό σύνολο
- Προάσπιση ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αντίδραση σε περιπτώσεις καταπάτησής τους
- Συμμετοχή στα κοινά, προώθηση του συλλογικού συμφέροντος
- Ανεκτικότητα, σεβασμός στη διαφορετικότητα
- Σύνεση, μέτρο σε αξιολογικούς χαρακτηρισμούς
- Υπακοή σε δημοκρατικούς κανόνες που διέπουν την κοινωνική συμβίωση
- Σεβασμός προς τους προγενέστερους και στο έργο τους
- Συμφιλίωση με τη φύση και τον συνάνθρωπο, «εξανθρωπισμός» συμπεριφοράς.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: Συμπερασματικές τοποθετήσεις, επισήμανση της αναγκαιότητας κατίσχυσης του σεβασμού σ' όλους τους τομείς του ανθρώπινου βίου, ώστε να είναι εφικτή η δημιουργία συνθηκών που θα προάγουν τόσο τον ατομικό όσο και τον συλλογικό βίο.

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

www.floropoulos.gr